

## VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 27/2002  
19.6.2002

**Asia** Varoituksen antamista koskeva oikaisuvaatimus

### Päätös, johon haetaan oikaisua

Turun ja Porin työsuojelupiirin piiripäällikkö päätti 8.2.2002 antaa A:lle virkamieslain 24 §:n mukaisen varoituksen. Päätöksen perusteena oli A:n virkamieslain 14 §:n vastainen käyttäytyminen hänen laatiessaan valvontarekisteriin kuvauksia tekemistään tarkastuksista 01/1164, 01/3670 ja 01/3671 sekä julkistaessaan 10.1.2002 koko piirin henkilökunnalle avoimella sähköisen tiimi-foorumin sivulla kirjoituksen ajatuksistaan. Päätöksessä edellytetään, että A jatkossa käyttäytyy asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla sekä korjaa välittömästi tekemänsä viralliset kirjoitukset valvontarekisterissä virkamieslain mukaisiksi.

### Perustelut

1. Virkamieslain 14 § edellyttää kaikilta virkamiehiltä hyvää ja asianmukaista käytöstä. Tarkastajan tehtävät edellyttävät erityisen huomion kiinnittämistä käyttäytymiseen, koska hallinnon tavoitteet toteutuvat pitkälti yhteistyössä asiakkaiden ja toisten virkamiesten kanssa. Käyttäytymisvaatimus koskee myös virkamiesten keskinäistä yhteydenpitoa.

2. Tietojen vieminen valvontarekisteriin on tarkastajan virkatyötä. Rekisteriin vietävät vapaat kuvaukset toimivat piirin käytännön mukaisesti työsuojelun valvontalain 15 §:n mukaisten pöytäkirjojen sisällöllisinä osina, jos tarkastuksesta ei ole tarvetta välittömästi antaa pöytäkirjaa mutta se joudutaan myöhemmin antamaan esimerkiksi työsuojeluvaltuutetun pyynnöstä.

Tarkastuksen 01/1164 kuvauksessa on todettu muun ohessa: "Selviteltiin yhden työntekijän naamassa olevia hilavitkuttimia". Lause ei kerro ulkopuolisille, mistä on kysymys eikä vastaa asiallista tapaa kuvata toiminnan kohdetta.

Tarkastuksen 01/3670 kuvauksessa on todettu: "Tällä hetkellä ei vierasta työvoimaa. Tätä ei voinut ilmoittaa puhelun aikana sovittaessa tarkastusajankohdasta. Pyöräiltiin turhaan rankkasateessa ja toisaalta porilaisten autot seisoiivat piirin parkkiruudussa ja tarkastajat tullessaan ajoivat omilla autoilla. Hölmöä hommaa. Ei kirjallista tuotosta. Tässäkin taitaa olla vähän liikaa. Perässä

kuuluu sanoi torventekijä (ehkä).” Muut kuin ensimmäinen ja viides virke eivät kuulu virallisiin asiakirjoihin tai tiedostoihin.

Tarkastuksen 01/3670 kuvauksessa on todettu: ”Firman toiminta tämän nimisenä on aikoja sitten loppunut. Heittelimme herjaa parisen tuntia puhellen sitä sun tätä, varsinkin sitä. Mukana oli ABB INSTALL OY:stä B ja konttorista yksi nainen joka keitteli kahvit siinä rupatellessa. En kysynyt nimeä, mutta nainen kertoili olevansa myöskin pyöräilyfriikki.” Ensimmäinen virke ja kolmannen virkkeen ensimmäinen lause ovat asiallisia, mutta eivät kuulu virallisiin asiakirjoihin.

3. A on koko työsuojelupiirin henkilökunnalle avoimella sähköisen tiimifoorumin sivulla Rauman teemaviikon raportin liitteeksi 10.1.2002 tekemässään kirjoituksessa purkanut osin aiheellisestikin pettymystään siihen, ettei kaikki mennyt sovitulla tavalla. Samalla A kuitenkin ottaa esimiehen roolin ja julkisesti kyseenalaistaa kolmen muun nimeltä mainitun tarkastajan toiminnan. A:n toteamus pitää ilmeisesti paikkansa, mutta hän ylittää hyvän virkamiestavan periaatteet arvostellessaan kärkkäästi ja nimeltä mainiten työovereitaan.

4. Edellä mainitusta toiminnasta voidaan päätellä, että A lyö laimin virkamieslain 14 §:ää. Työsuojeluinsinööri on antanut A:lle kirjalliset huomautukset 31.12.1998 ja 29.5.2000 virkamieslain mainitun pykälän vastaisesta käyttäytymisestä.

5. A:ta on kuultu asiassa ja kuulemispyynnössä on kerrottu mahdollisuudesta käyttää apuna luottamusmiestä tai vaatia hänen kuulemistaan.

## Oikaisuvaatimus

A:lle annettua varoitusta koskeva päätös on kumottava.

Valvontarekisteriin tehdyt kuvaukset eivät loukkaa tarkastuksen kohteena olevien työpaikkojen tai työsuojelupiirin henkilökuntaa. Kuntatapahtuman arviossa on kerrottu tapahtumat totuudenmukaisesti. A on vastannut varoituksen antamista koskevan päätöksen perustelujen eri kohtiin seuraavasti:

1. A on tehnyt työtään vuodesta 1975 saamatta kentältä yhtään reklamaatiota.

2. Päällikkö johtaa piiriä ja antaa kussakin tapauksessa omat toimintaohjeensa. Päällikkö on määrännyt valvontarekisteriin (jäljempänä VATI) tehtyjä merkintöjä seuraamaan C:n. Väärin tehdyistä tai tekemättömistä merkinnöistä on soitettu tarkastajalle ja kehoitettu korjaamaan virheet. Tässä tapauksessa on menetelty toisin mahdollisesti tarkoituksessa saada paljon syitä varoitukseen. Tarkastuksen 01/3670 kirjoittelu antaa kuvan siitä, että yrityksen vastaanotto on ystävällistä ja välitöntä eikä tarvitse puhua pelkkää lakitekstiä. A tekee korjaukset sairaslomansa päätyttyä.

3. Teemaviikko oli onnistunut. A pitää viittausta esimiehen rooliin käsittämättömänä. Raportti on tehty kahtena osana. ”Siistimpi osa on tarkoitettu esiteltäväksi piirin ulkopuolisillekin. Siinäkin on mainittu, että muutamat henkilöt jättivät tehtävänsä suorittamatta. Toinen raportti kertoo, mikä tosiasiallisesti meni pieleen. Asiat ovat kaikki totta.

4. Päällikkö on antaessaan A:lle aiemmin kirjalliset huomautukset maininnut, ettei niitä huomioida missään muussa tapauksessa, vaan menettely on pelkkä muodollisuus. Tapahtumat on selvitetty toimiston omassa palaverissa ja muiden viranhaltijoiden mielestä toimiston tilanne on loistava.

5. Luottamusmies C ei halunnut ottaa kantaa asiaan, koska hän joutuu puuttumaan VATI:n merkintöihin. C ei antanut asiaan A:n pyytämää kirjallista selvitystä.

A:n ei ole osoitettu toimineen virkamieslain 14 §:n vastaisesti. Hän on suorittanut tehtävänsä viivytyksettä ja asianmukaisesti, ei ole poikennut ohjeistuksesta eikä hänen käytöksensä muita virkamiehiä kohtaan ole ollut loukkaavaa, epäkohteliasta tai hyökkäävää. A on kertonut vain tosiasiat. VATI:in tehtyjä kuvauksia ei ole aiemmin pyydetty poistamaan. VATI:in asiakohtaan tehtävät kuvaukset tarkastuksen tapahtumista eivät täytä virallisen asiakirjan tunnuksia. Tietoja ei allekirjoiteta ja ulkopuolinenkin pystyy päivittämään ja muuttamaan niitä.

## Vastine

Työsuojelupiiri on antanut oikaisuvaatimukseen vastineensa. Vastineen mukaan A toimii työsuojelun valvontatehtävissä työpaikoilla ja hänen pitäisi yhteistyössä työpaikan työnantajan ja henkilöstön kanssa edistää työsuojelua. Tarkastajan on tehtävä tarkastuksista merkintä VATI:in sitä koskevien ohjeiden mukaisesti. VATI on pitkälti jopa julkinen tietokanta, jonka tietoihin koko työsuojelun piirihallinnon sekä sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston henkilöstöllä on vapaa pääsy. VATI:sta voidaan eräissä tilanteissa antaa suoria otteita asiakkaille. A:n virkakielestä poikkeavia merkintöjä ei siten voida pitää asiallisina.

Yksittäisten tarkastajien merkintöjä ei järjestelmällisesti seurata. Epäasiallisuudet huomattiin vuoden 2001 lopulla vuosiraportin teon yhteydessä. Tämän jälkeen käytiin läpi A:n kaikki merkinnät vuodelta 2001. Merkinnöistä oli tarkoitus keskustella A:n kanssa henkilökohtaisesti, mutta A:n 10.1.2002 laatiman kirjoituksen jälkeen päädyttiin varoituksen antamiseen.

## Virkamieslautakunnan ratkaisu

### Perustelut

#### *Sovelletut lainkohdat*

Valtion virkamieslain 14 §:n mukaan virkamiehen on suoritettava tehtävänsä asianmukaisesti ja viivytyksettä. Hänen on noudatettava työnjohto- ja valvontamääräyksiä. Virkamiehen on käyttäydyttävä asemansa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla.

Virkamieslain 24 §:n mukaan virkamiehelle, joka toimii vastoin virkavelvollisuuksiaan tai laiminlyö niitä, voidaan antaa kirjallinen varoitus.

### *Varoituksen antamiseen johtaneiden tekojen arviointi*

A:n varoitukseen johtanut menettely on selostettu työsuojelupiirin päätöksen perusteluissa. A ei ole kiistänyt laatineensa selostettuja tarkastusten kuvauksia valvontarekisteriin eikä 10.1.2002 laatineensa raportin liitteenä olevaa kirjoitusta. Mainituissa kuvauksissa käytetty kieli on osin epäasiallista ja raportin liitteenä olevassa kirjoituksessa on arvosteltu työtovereita nimeltä mainiten. Kuvaukset voivat toimia työsuojelun valvontalain 15 §:n mukaisten pöytäkirjojen sisällöllisinä osina.

A on oikaisuvaatimuksessaan vedonnut siihen, että kuvaukset ja kirjoitus ovat totuuden mukaisia ja että käytetty kieli antaa ainoastaan kuvan ystävällisestä ja välittömästä toiminnasta ja etteivät kuvaukset ja kirjoitukset loukkaa ketään. A on vedonnut myös siihen, että kirjoituksia voi muuttaa kuka tahansa eivätkä ne ole virallisia asiakirjoja.

A ei ole kiistänyt sitä, että VATI on pitkälti julkinen tietokanta, jonka tietoihin on pääsy koko työsuojelun piirihallinnon sekä sosiaali- ja terveysministeriön työsuojeluosaston henkilöstöllä.

A on vedonnut myös siihen, ettei merkintöihin ole puututtu välittömästi ja että hän olisi korjannut kuvaukset sairauslomansa päätyttyä. A:lle 31.12.1998 ja 29.5.2000 annetut kirjalliset huomautukset virkamieslain 14 §:n vastaisesta käyttäytymisestä ovat asiakirjoissa.

### *Oikeudellinen arvio*

A on VATI:in tekemissään tarkastuskuvauksissa käyttänyt kieltä, joka poikkeaa hyväksytystä virkakielestä. Kuvauksissa on myös asiaankuulumattomia huomautuksia. A on 10.1.2002 laatimansa raportin liitteenä olevassa kirjoituksessa, joka on ollut laajojen henkilöpiirien luettavana nimeltä mainiten ja asiaankuulumattomalla tavalla arvostellut työtovereitaan. Tekojen moitittavuutta ei poista se, että kirjoituksessa kuvatut tapahtumat ovat pitäneet paikkansa. A on jatkanut epäasiallisen kielen käyttämistä ja asiaankuulumattomien seikkojen kertomista virallisissa asiakirjoissa senkin jälkeen, kun hänelle on annettu asiasta kaksi kirjallista huomautusta. A:n on näin ollen katsottava käyttäytyneen virkamiehelle sopimattomalla tavalla ja laiminlyöneen noudattaa hänen tiedossaan olleita ohjeita tarkastuskuvauksia laatiessaan. Työsuojelupiirillä on siten ollut perusteet antaa A:lle virkamieslain 24 §:n mukainen kirjallinen varoitus. Työsuojelupiiri on havainnut epäasiallisuudet vuosiraportin tekemisen yhteydessä ja ryhtynyt toimiin varoituksen antamiseksi kohtuullisessa ajassa ne havaittuaan. Työsuojelupiirin päätöstä ei siten ole syytä muuttaa.

## **Päätös**

Oikaisuvaatimus hylätään.

## **Sovelletut lainkohdat**

Valtion virkamieslaki 14 § ja 24 §

## **Muutoksenhaku**

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat puheenjohtaja Jukarainen ja jäsenet Kulla, Paanetoja, Äijälä, M.Nieminen, Salo sekä varajäsen Merikalla ja vähemmistön jäsen Sipiläinen. Asian esittelijä Ulla-Maarit Heljasvuo.

## **Eri mieltä olleen jäsen Sipiläisen lausuma:**

A:n kirjalliset merkinnät ja muistio eivät muodosta sellaista tekoa, jonka voitaisiin katsoa rikkovan virkamiehen käyttäytymisvelvollisuutta ja täyttävän varoituksen antamisedellytykset. Virkamiehellä on oikeus käyttää persoonallista ilmaisutapaa ja kuvata tapahtumia haluamallaan tavalla. Ei myöskään ole edes väitetty, että A:n esittämät lauseet eivät vastaisi tosiasioita. Virkamiehellä on lakiin perustuva ilmaisuvapaus. Varoitus on ollut esillä olleessa tilanteessa väärä tapa reagoida ongelmaan. Muutenkin teko on ollut varsin vähäinen. Hyväksyn oikaisuvaatimuksen.